

Ние изДАВАМЕ повече



Из „Сол при солта“ от Рута Сепетис

Ние, оцелелите, не сме истинските свидетели. Истинските свидетели, притежателите на отворотелната истина, са удавените, мъртвите, изчезналите.

Примо Леви

Йоана

Вината е ловец.

Съвестта ми ме предизвикваше – препираше се с мен като капризно дете.

Вината е изцяло твоя, шепнеше гласът.

Ускорих крачка и настигнах нашата малка група. Ако ни откриеха, германците щяха да ни накарат да се махнем от селския път. Пътищата бяха запазени за военните. Все още не бяха издадени заповеди за евакуация и всеки, който бягаше от Източна Прусия, беше смятан за дезертьор. Но какво значение имаше това? Аз станах дезертьор преди четири години, когато избягах от Литва.

Литва.

Бях я напуснала през 1941 година. Какво се случваше у дома? Дали ужасните неща, които хората шепнеха по улиците, бяха истина?

Стигнахме до малка, покрита със сняг купчина от едната страна на пътя. Момченцето пред мен изхленчи и я посочи с ръка. Беше се присъединило към нас преди два дни. Просто излезе от гората самó и мълчаливо започна да ни следва.

– Здравей, малчугане. На колко си години? – попитах го, след като го видях.

– На шест – отвърна то.

– С кого си?

Момченцето спря и сведе глава:

– С *оми*.

Обърнах се към гората, за да видя дали баба му се е появила.

– Къде е баба ти? – попитах.

Безпризорното момченце ме погледна. Светлите му очи бяха широко отворени.

Ние изДАВАМЕ повече



– Тя не се събуди.

Оттогава момченцето вървеше с нас, като често леко изоставаше или избързваше от групата. А сега стоеше, сочейки към черната вълнена дреха, която се показваше изпод белеещата се като целувка купчина.

Махнах на групата да продължи и когато всички се придвижиха напред, изтичах до купчината. Вятърът повдигна слой от ледени снежинки и откри мъртвото посиняло лице на жена на възраст между двайсет и трийсет години. Устата и очите ѝ бяха отворени, застинали от страх. Бръкнах в замръзналите ѝ джобове, но някой ме беше изпреварил. В подплатата на жакета ѝ открих документите ѝ за самоличност. Пъхнах ги в джоба на палтото си, за да ги предам на Червения кръст, и издърпах тялото ѝ встрани от пътя. Жената беше мъртва, вкочанена, но мисълта за танковете, които щяха да минат през тялото ѝ, беше непоносима за мен.

Изтичах обратно при групата. Безпризорното момченце стоеше в средата на пътя, а около него падаха снежинки.

– И тя ли не се е събудила? – попита тихо.

Поклатих глава и го хванах за ръката, която беше с ръкавичка.

И тогава двамата чухме звука в далечината.

Тряс.

Флориан

Съдбата е ловец.

Над главата ми бръмчаха самолети. Наричаха ги *Der Schwarze Tod*, „Черната смърт“. Скрих се под дърветата. Самолетите не се виждаха, но аз ги усещах. Бяха наблизо. Хванат в капана на тъмнината, претеглих шансовете си. Избухна взрив и смъртта пропълзя още по-близо, извивайки димните си езици около мен.

Побягнах.

Краката ми се огъваха – бяха отпуснати, отделени от препускащия ми ум. Мъчех се да ги накарам да се движат, но съвестта ми затягаше примката си около глезените ми и ги дърпаше силно надолу.

„Ти си талантлив млад мъж, Флориан.“ Така каза мама.

„Ти си прусак. Сам вземай решенията си, сине“, каза татко.

Ние изДАВАМЕ повече



Дали татко щеше да одобри решенията ми, тайните, които сега носех на гърба си? В разгара на тази война между Хитлер и Сталин дали мама все още щеше да ме смята за талантлив млад мъж, или щеше да ме нарече престъпник?

Руснаците щяха да ме убият. Но как ли щяха да ме измъчват преди това? Нацистите щяха да ме убият, но само ако разкриеха плана ми. Колко дълго щях да успея да го запазя в тайна? Въпросите ме тласкаха напред и аз продължавах да препускам през студената гора, пазейки се от клоните на дърветата. Стисках с едната си ръка хълбока си, а с другата държах пистолета. Болката се усилваше при всяко вдишване и при всяка крачка, а от възпалената рана бликаше топла кръв.

Шумът от моторите заглъхна. Бягах от дни и усещах ума си също толкова слаб, колкото и краката си. Уморените и отегчените ставаха плячка на ловеца. Трябваше да си почина. Болката ме принуди да намаля темпото и накрая спрях да тичам. През гъстите дървета в гората зърнах клонки, които закриваха входа на изоставено хранилище за картофи. Сkochих в него.

Тряс.

ЕМИЛИЯ

Срамът е ловец.

Реших да си почина. Разполагах с малко време, нали? Промъкнах се по студената, твърда почва до дъното на пещерата. Земята трепереше. Войниците бяха наблизко. Трябваше да продължа да вървя, но бях много уморена. Бяха постъпили добре, закривайки с клони отвора на хранилището в гората. Никой нямаше да го открие толкова далече от пътя. Нали така?

Нахлупих розовата вълнена шапка върху ушите си и придърпах яката на палтото си, за да си загърна врата. Макар че бях скрита под катове от дрехи, януарските зъби хапеха здраво. Пръстите ми бяха станали безчувствени. Залепналите и замръзнали върху яката ми кичури коса се късаха, когато си обръщах главата настрани. Започнах да си мисля за Аугуст.

Очите ми се затвориха.

А после се отвориха.

Пред мен беше застанал руски войник.

Той се наведе напред с фенерче в ръка и заби пистолета си в рамото ми.

Подскочих и се отдръпнах панически.

– Фройлайн – изрече войникът, радостен, че съм жива.– *Комте*, фройлайн. На колко си години?

Ние изДАВАМЕ повече



– На петнайсет – прошепнах.

– Моля те, не се плаши, аз не съм германец. *Nicht Deutsche.*

Той не слушаше, не разбираше или му беше безразлично. Насочи пистолета си към мен и ме ритна в глезена.

– Ш-ш-шт, фройлайн – добави и пъкна пистолета под брадичката ми.

Започнах да му се моля. Закрих си корема с ръце и се молех.

Той се приближи плътно до мен.

Не. Това нямаше да се случи. Извърнах глава.

– Застреляй ме, войнико. Моля те.

Тряс.

алфред

Страхът е ловец.

Но ние, смелите воители, пропъждаме страха, като го перваме с китката си. Смеем се в лицето му, изритваме го като попаднал на улицата камък. Да, Ханелоре, аз съчинявам тези писма първо наум, понеже не мога да изоставям моряците си толкова често, колкото мисля за теб.

Ти би се гордяла със своя бдителен приятел, моряка Алфред Фрик. Днес спасих една млада жена, която щеше да падне в морето. Не бях направил кой знае какво, но тя ми беше толкова благодарна, че се притискаше в мен и не искаше да ме пусне.

„Благодаря ти, моряко.“ Пламенният ѝ шепот дълго звучеше в ухото ми. Жената беше красива и миришеше като пресните яйца, но аз съм срещал много благодарни и красиви момичета. Ти обаче не бива да се притесняваш. Мислите ми са изпълнени изцяло с теб и с червения ти пуловер. О, колко нежно и непрестанно си мисля за своята Ханелоре и за дните, белязани от червения пуловер!

Чувствам облекчение от факта, че не си тук и не виждаш какво става. Твоето състрадателно сърце не би могло да понесе коварните условия в пристанището на Готенхафен. В момента охранявам опасни експлозиви. Служа достойно на Германия. Макар и едва седемнайсетгодишен, аз съм много по-храбър от моряците, които са два пъти по-възрастни от мен. Говори се, че се подготвя награждаването ми, но аз съм твърде зает да се бия за фюрера, за да се занимавам с

Ние изДАВАМЕ повече



получаване на ордени. Казах им, че ордени са за мъртвите. Ние трябва да се бием, докато сме живи!

Да, Ханелоре, ще го докажа на цяла Германия. Аз наистина нося героя в себе си.

Тряс.

Прекъснах мисловното си писмо и клекнах в склада с боеприпасите с надеждата никога да не ме открие. Не исках да изляза навън.